

מ"י 39895/10/18 - מוסא אליאס, חנין איוב נגד משטרת ישראל - ימ"ר חוף

בית משפט השלום בעכו

מ"י 39895-10-18 משטרת ימ"ר חוף נ' אליאס
תיק חיצוני: 527095/2018
בפני כבוד השופטת אביגיל זכריה
מבקשים:
נגד
משיבה:
החלטה

1. מוסא אליאס 2. חנין איוב ע"י ב"כ עו"ד פלאח
משטרת ישראל - ימ"ר חוף

מבוא

בפני בקשה להחזרת תפוס מסוג רכב שהוגשה ביום 19.11.18 אשר בטעות נפתחה במסגרת תיק מעצר הימים שבכותרת ולא במסגרת בקשה חדשה להחזרת תפוס.

במסגרת אותו תיק הוגשה בקשה להפשרת חשבון בנק על ידי המבקשת מספר 2.

במסגרת הבקשה עותר המבקש - שהינו הבעלים הרשום של רכב שנתפס בחזקתו של אחיו, ג'ורג' אליאס, החשוד בפרשה שעניינה הלבנת הון ועבירות נוספות לרבות על חוקי מס הכנסה ומע"מ - להשיב לידי את הרכב התפוס מסוג BMW-x5.

עוד הוגשה במקביל באותו תיק בקשה מטעם מבקשת אחרת לעניין הסרת ההקפאה מעל חשבונה הפרטי בו מצוי סך של כ - 8,000 ₪.

המבקש טוען כי מדובר ברכב שהינו קניינו האישי ועל כן תפיסתו בנסיבות המקרה אינה צודקת ואינה הוגנת. עוד נטען כי גם במקרה והמשיבה תטען לבחינת אפשרות חילוט הרכב הרי שיש לבחון האם תפיסתו בידיה בעת הזאת הינה מידתית ואינה פוגעת במבקש כבעל הנכס - מעבר לנדרש.

המשיבה בתגובתה מיום 27.11.18 אינה מתנגדת להחזרת התפוס אולם זאת בחלופות/בתנאים שפורטו על ידה בתגובתה דהיינו: מכירת הרכב או לחלופין שחרורו לשימוש בעליו תוך הותרת צו התפיסה על כנו, הפקדת ערובה בגובה 30% משווי הרכב, רישום שעבוד ומשכון.

לעניין חשבון הבנק עמדת המשיבה היא כי אין מניעה מהסרת צו ההקפאה בכפוף להעברת הסכום המצוי בחשבון ליחידת החילוט.

תיאור ההליכים בתיק

הדין בשתי הבקשות במאוחד נקבע תחילה ליום 2.12.18 אולם לבקשת ב"כ המבקשים נדחה ליום 12.12.18.

לדין ביום 12.12.18 התייצבה המשיבה ללא חומר חקירה כלל רבאופן שהיה בו כדי לעורר תמיהה.

משכך, נדחה הדין במספר ימים ואולם גם במועד הנדחה ביום 17.12.18 התייצבה המשיבה עם חומר חלקי בלבד ועל כן ההחלטה בתיק ניתנה על בסיס חומר זה בלבד.

הסניגור עתר לקבל את שתי הבקשות בשים לב למכלול הנסיבות והתנהלות המבקשת אשר לטענתו כלל לא זימנה את הבעלים הרשום של הרכב לחקירה ובהעדר כל אישום או טענה כלפיו המצדיקה המשך החזקת התפוס. עוד טוען הסניגור כי בנסיבות העניין עצם תפיסת הרכב על ידי המשטרה כלל לא הייתה חוקית מאחר ולא הונחה בפניה כל תשתית הקושרת בין החשוד העיקרי בפרשה לרכב הרשום על שם המבקש, שאינו חשוד.

עם זאת הסכימה ההגנה מטעמי יעילות לעמוד במספר תנאים דוגמת ערבות אישית, איסור דיספוזיציה, ביטוח מקיף לטובת המדינה ועוד.

דין

למען הסדר הטוב ועל מנת שלא תישמע כל טענה מטעם המשיבה לפיה בית המשפט לא נדרש למלוא חומר החקירה במתן ההחלטה, סומן על ידי מלוא החומר שהוגש על ידי המשיבה במעמד הדין כתמיכה לעמדתה (המחזיק של הודעות של החשוד ג'ורג' אליאס בלבד) - א/ז עד 3/ז.

זה המקום להביע מורת רוח מבזבוז הזמן השיפוטי המגולם באי התייצבות לדין בבקשה מסוג זה ללא חומר החקירה או הצגת חומר חקירה חלקי בלבד ואצפה כי הדברים יובאו לתשומת לבו של הפרקליט המלווה.

לעניין חשבון הבנק -

בשים לב לכך שהיחידה החוקרת לא הציגה חומר חקירה רלבנטי ביחס להקפאה זו ולהחלטה קודמת שניתנה לפיה כבר הוקפא סך של מיליון ₪ ובשים לב לסכום הנמוך יחסית המצוי בחשבון הבנק שהפשרתו מתבקשת - אני נעתרת לבקשה.

בשים לב למכלול הנסיבות ויתר הכספים והנכסים התפוסים לא מצאתי כי יהיה בסכום הנ"ל כדי להעלות או להוריד או להצדיק המשך ההקפאה. ממילא לא הציגה המשיבה טיעון סדור או חומר חקירה שיש בו כדי להצדיק את המשך התפיסה של חשבון זה בנסיבות אלה ודי היה בכך על מנת להצדיק קבלת הבקשה. יצוין כי אין זה ראוי בעיניי שתגובת המשיבה תהיה לאקונית וחסרת התייחסות קונקרטית לנסיבות או לתנאים וניתן היה לחסוך זמן שיפוטי יקר ביחס לבקשה זו.

תוקף השחרור - מיידי.

לעניין הרכב -

כאמור, הגם שיש טעם בעמדת המבקש ביחס למחדלים שונים של המשיבה ביחס לתפיסת הרכב והותרתו בידיה בשים לב לבקשה כפי שהוגשה ולתגובה שהוגשה לה הרי שלא מצאתי כי יש מקום להורות על שחרור הרכב בלא תנאים.

יצוין כי הנתון שחומר החקירה העדכני לא הונח בפניי במסגרת הדיון בבקשה מעורר קושי של ממש והתנהלות המשיבה בעניין זה אינה מובנת וזאת בלשון המעטה של ממש. בהעדר טיעון או מסמכים אחרים מטעם המשיבה אין לי אלא לקבל את עמדת המבקש לפיה הוא עצמו לא נחקר ולא נחשד ולא הובררו נסיבות תפיסת הרכב - נסיבות אותן עתר המבקש לברר כבר במסגרת הדיון הראשוני בבקשה.

אמנם, בהיותי הגורם השיפוטי שחתם באותה פרשה על צווי התפיסה וההקפאה השונים בתחילת החקירה הגלויה, אני ערה לכך כי צווים כאמור אכן ניתנו, ואולם בשים לב לבקשה התלויה ועומדת היה מקום להציג את הצווים הספציפיים ואת חומר החקירה המבסס את הקשר המינימאלי הנדרש בין התפוס ובין החשודים/החשדות בתיק העיקרי, ולא מן הנמנע כי ביחס לרכב נשוא הבקשה לא נעשתה האבחנה המתאימה.

מכל מקום לא עלה בידי המשיבה להראות אחרת והדברים פוגמים בעניינה, גם בשלב זה בו טרם חלפו 180 הימים הראשונים לתפיסה.

עיון בחומר החקירה שהוצג לעיוני מעלה כי אין בו קישור של ממש לרכב התפוס נשוא הבקשה אלא תפיסת הרכב נעשתה במסגרת מכלול הפעולות שמטרתן בסופו של יום ככל הנראה חילוט.

לעניין המבקש בעצמו הרי שהגם ששמו נזכר בחומר החקירה שהוצג לעיוני הרי שלא הוצג חומר חקירה קונקרטי שיש בו כדי לבסס חשדות כנגדו באופן אישי כך שמתעורר קושי בכל הנוגע להמשך החזקת התפוס על ידי המשיבה בנסיבות העניין. כאמור, המשיבה לא הציגה את מלוא החומר הרלבנטי ואין לו לבית המשפט אלא מה שענינו רואות ויש לבחון את הדברים בראי החומר שהוצג וההלכות הקיימות.

בקשה להחזרת תפוס - התשתית המשפטית

סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), התשכ"ט - 1969 (להלן - הפקודה) מקנה למשטרה סמכות לתפוס ולהחזיק חפצים העונים על אחת מחמש החלופות הקבועות בסעיף דהיינו: חפץ שבאמצעותו נעברה עבירה או שעומדים לעבור בו עבירה, חפץ שעשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, חפץ שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה. בבש"פ 342/06 חברת לרגו לעבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם בגבו, החלטה מיום 12.3.06, להלן - עניין לרגו) הגדירה כב' השופטת פרוקצ'יה את מתחם שיקול הדעת השיפוטי להחזרת תפוס והתנאים לכך.

בעניין לרגו נקבע כי בעת בחינת בקשה להחזרת תפוס יש להפעיל את מבחן המידתיות באופן דומה לזה שנעשה בעת בקשה למעצר עד תום ההליכים בשינויים המחויבים, דהיינו: יש לבחון האם קיימת חלופה שתגשים את מטרת התפיסה הספציפית בדרך שתפגע פחות בזכות הקניינית של המבקש כשנקודת האיזון בין האינטרסים המנוגדים משתנה או עשויה להשתנות ככל שחולף הזמן.

מטיעוני המשיבה עולה כי מטרת התפיסה במקרה זה הינה ככל הנראה למסלול של חילוט. תכלית תפיסה מסוג זה הינה תכלית הצופה פני עתיד ועל כן יש לבחון מהם התנאים שיש בהם כדי להבטיח שתכלית זו לא תסוכל והכול בכפוף לכך שקיים מקור סמכות לעצם התפיסה. משכך, נקבע בעניין לרגו כי בית המשפט נדרש לבחון האם מקור הסמכות לתפיסה לא פקע והאם ניתן להשיג את תכלית התפיסה תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין. עוד נקבע שם כי משך הזמן צריך לבוא במניין השיקולים בהתחשב בכך שסעיף 35 לפקודה קובע אינדיקציה לפיה עומדת לרשות המשטרה תקופה ראשונית של 180 יום שמעבר לה נדרשת הארכה על ידי צו שיפוטי.

בהחלטה בעניין דיאמונדס נדרש כב' השופט הנדל לטענה בדבר חשש מפני הפחתת ערכם ושווים של הנכסים שנתפסו. שם נקבע ברוח הדברים שנקבעו גם בעניין לרגו כי נקודת האיזון משתנה ככל שההליכים מתארכים ובשים לב לנסיבות הספציפיות של כל תיק, כשהנתון כי מדובר בנכס כלה או בנכס שערכו הולך ופוחת הוא רק אחד מהשיקולים שצריכים לבוא במניין וכי גם במקרה ומדובר בנכסים מסוג זה עדין יש ליתן משקל מתאים לעובדה כי ההליך נמצא אך בשלב מקדמי.

מן הכלל אל הפרט

לעניין מקור הסמכות -

כאמור פורמאלית ניתן לקבוע כי לכאורה יש למשטרה מקור סמכות חוקי להחזיק בתפוס בנקודת זמן זו ובטרם חלפו 180 הימים ממועד תפיסת הרכב.

יצוין כי לכאורה אין מחלוקת שהרכב היה בשימוש של החשוד בתיק (להבדיל מהמבקש) וגם המבקש אינו טוען אחרת. המבקש אמנם טוען כי מדובר ברכב שהוא קניינו ואולם ממכלול חומרי החקירה עולה כי ככל הנראה הרכב היה בשימוש של החשוד בתיק וכאמור התפיסה במקור נעשתה על פי צו שיפוטי.

לעניין הפגיעה בזכויות המבקש והאם יש בה כדי לעמוד במבחן המידתיות -

השיקול אותו מעלה המבקש בבקשתו לעניין הרכב, שעיקרם פגיעה בזכות הקניין, מהווה את אחד השיקולים הרלבנטיים שבית המשפט מצופה לבחון יחד עם יתר השיקולים דוגמת: השלב בו מצוי ההליך, אופי העבירה, שימוש אם נעשה ברכב לצרכי עבירה וכו'. ממילא אין עדיין קביעה בדבר הגשת כתב אישום או התקדמות החקירה לכדי מיצוי ולא הוצג שום צפי בעניין זה שיהיה בו כדי להטות את הכף.

בחינת מכלול השיקולים על בסיס חומר החקירה המצומצם שהוגש לעיוני והטעון הלאקוני של המשיבה אשר על פני הדברים אינה מתנגדת להחזרת התפוס בתנאים המתאימים ולפרק זמן שכבר חלף מוליכים למסקנה כי ניתן להורות על שחרור התפוס בתנאים המתאימים שיבטיחו את תכלית התפיסה המקורית ברף הדרוש בראי מכלול הראיות שהציגה המשיבה (שהוא מועט).

בהקשר זה ראוי לציין גם כי המבקש לא הציג במסגרת הבקשה נתונים אודות שוויו הכספי של הרכב התפוס באופן שניתן יהיה לגזור ממנו תנאים מתאימים או לקבוע ערבויות מתאימות בשיעור הנטען על ידו.

אשר על כן אהיה נכונה להורות על שחרור התפוס בתנאים אשר יבטיחו את תכלית התפיסה שהיא נכון לעת הזאת - חילוט - ובין צמצום הפגיעה בזכויות המבקש או מי מהם על מנת להבטיח שהפגיעה תהיה מידתית.

לטעמי, קביעה ברוח זו אינה פוגעת מצד אחד בתכלית המשיבה שהיא אפשרות להיפרע בסופו של יום מהנכס ומנגד פגיעה מידתית והולמת בזכויות המבקש בשלב זה בו טרם התקבלה החלטה על הגשת כתב אישום כנגד מי מהמעורבים האחרים ובשים לב לכך שהוא עצמו כלל אינו חשוד.

סוף דבר

אשר על כן ובהתאם לתנאים שנקבעו במקרים דומים בפסיקת ביהמ"ש המחוזי והעליון (ראה לדוגמא בש"פ 6817/07 סיטבון נ' מדינת ישראל (החלטה מיום 31/10/07) והחלטות קודמות שניתנו על ידי (ר' לדוגמא צ"א 10482-05-14 משטרת ימ"ר גליל נ' כעכוש ואח' (החלטה מיום 11.6.14) ואשר אושרו על ידי ערכאת הערעור, ובראי התנאים להם הסכים כל אחד מהצדדים ובאיזון המתאים בנסיבות העניין אני מורה כי התפוס ישוחרר בכפוף לקיום כל התנאים הבאים במצטבר:

1. הפקדה במזומן או בערבות בנקאית צמודת מדד לטובת המדינה על ידי המבקש על סך של 40,000 ₪.
2. הצגת פוליסת ביטוח מקיף לרכב כאשר משטרת ישראל תירשם כמוטב ראשון בפוליסת הביטוח וזאת עד תום ההליכים המשפטיים.
3. המבקש לא יערוך כל דיספוזיציה ברכב ויירשם איסור דיספוזיציה במשרד הרישוי למשך 180 יום מהיום. המשיבה תהיה רשאית לעתור להארכת הצו בדבר איסור דיספוזיציה על פי ההתפתחויות בתיק.
4. חתימה על ערבות עצמית + ערבות צד ג' על מלוא שווי של הרכב על פי מחירון רשמי נכון להיום.
5. יובהר כי ככל שיעלה בידי המבקש לעמוד בתנאים ולהביא לשחרור התפוס יהיה עליו לשאת בהוצאות האחסנה כפי שיהיו במועד שחרור התפוס כתנאי לשחרורו.

למען הסדר הטוב אני מורה כי המזכירות תפתח מספר תיק חדש של החזרת תפוס, תעביר אליו את כתבי בית הדין הקשורים לבקשה זו ולאחר מכן תסגור אותו בהחלטה זו.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ותשיב את חומר החקירה במעטפה סגורה לב"כ המשיבה.

ניתנה היום, י"ט טבת תשע"ט, 27 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.

